rijksuniversiteit groningen / faculteit gedrags- en maatschappijwetenschappen

Framing van Femicide in Nederland: Een Vergelijkende Analyse van Overheids- en NGO-documenten.

Student: Hilde Agnes Reitsma

S4957253

Begeleider en eerste beoordelaar: I. Talsma, MSc

Tweede beoordelaar: Dr. S. te Meerman

Rijksuniversiteit Groningen

Faculteit der Gedrags- en Maatschappijwetenschappen

Bachelorwerkstuk Academische pabo

29 mei 2026

Aantal woorden: 6291

Abstract

This thesis examines how femicide is represented in Dutch governmental documents and NGO publications. Femicide has received increasing attention in the Netherlands in recent years, yet differences in how institutional actors define and address the problem remain underexplored. Through a qualitative comparative document analysis, eight documents published between 2018 and 2026 were analysed, including policy documents from the Dutch government and publications from organizations such as Movisie, Atria and Amnesty International Nederland. The study focuses on how femicide is defined, which causes are emphasized, and which interventions are proposed.

The analysis shows that both governmental and NGO documents recognize femicide as a serious social problem linked to intimate partner violence, stalking and gender inequality. However, differences in framing were identified. NGO publications generally adopt a broader perspective, emphasizing gender inequality, patriarchal power relations, misogyny and online radicalization as underlying causes. Governmental documents focus more on domestic and ex-partner violence, with an emphasis on risk management, victim protection, early signalling and interagency cooperation.

NGOs also place stronger emphasis on societal awareness, gender-sensitive policy and clear definitions and registration of femicide, while governmental documents focus more on implementation, multidisciplinary cooperation and monitoring. These differences reflect how institutional contexts shape problem representation and policy approaches.

The findings highlight the importance of consistent definitions, improved cooperation between organizations and greater attention to online misogyny and cultural factors in prevention strategies. Future research could further examine how media framing influences public understandings of femicide and gender-related violence. Overall, this thesis contributes to understanding how institutional actors shape interpretations and policy approaches to femicide in the Netherlands.

Inleiding

Femicide is een maatschappelijk probleem dat de afgelopen jaren steeds meer aandacht krijgt. Het is een complex vraagstuk dat zich uit in verschillende vormen en gradaties van geweld tegen vrouwen. Wereldwijd krijgt naar schatting één op de drie vrouwen in haar leven te maken met fysiek of seksueel geweld, vaak gepleegd door een (ex-)partner of iemand uit de directe omgeving (World Health Organization, 2021). Femicide kan worden gezien als de meest extreme vorm binnen dit bredere spectrum van gendergerelateerd geweld. Ook in Nederland is dit een relevant maatschappelijk vraagstuk. Jaarlijks worden tientallen vrouwen slachtoffer van dodelijk geweld (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2025).

In de literatuur bestaan verschillende definities van femicide. Radford en Russell (1992) beschrijven femicide als de meest extreme uitkomst van geweld dat voortkomt uit ongelijkheid tussen mannen en vrouwen. De term femicide werd oorspronkelijk geïntroduceerd door feministische organisaties en activisten om aandacht te vragen voor geweld tegen vrouwen, waarbij het doden van vrouwen werd gezien als een uiting van onder andere haat tegen vrouwen vanuit de man, historische ongelijkheid en het idee dat vrouwen als eigendom van mannen worden beschouwd (Radford & Russell, 1992). Ook andere studies benadrukken dat femicide nauw verbonden is met structurele genderongelijkheid en machtsverhoudingen (Corradi et al., 2016).

Deze benadering sluit aan bij theorieën waarin geweld tegen vrouwen niet alleen wordt gezien als individueel gedrag maar kan worden gezien als een uitdrukking van bredere maatschappelijke structuren waarin genderongelijkheid tussen mannen en vrouwen in stand wordt gehouden (Heise, 1998). Volgens Walby (2009) zijn genderongelijkheid en patriarchale machtsstructuren ingebed in sociale instituties, zoals familie, cultuur en politiek, waardoor geweld tegen vrouwen mede in stand wordt gehouden door maatschappelijke normen en verwachtingen. De oorzaken van femicide worden in de literatuur dan ook vaak gekoppeld aan maatschappelijke normen en stereotypen die ongelijkheid tussen mannen en vrouwen in stand houden en machtsverschillen rechtvaardigen (UNODC et al., 2025).

Femicide wordt daarnaast vaak gezien als een eindpunt binnen een continuüm van gendergerelateerd geweld, waarbij eerdere vormen van controle, dwang en mishandeling kunnen escaleren naar dodelijk geweld. Dit sluit aan bij onderzoek waarin wordt benadrukt dat femicide vaak samenhangt met controle, afhankelijkheid en machtsuitoefening binnen relaties (Dobash & Dobash, 2015). Daarnaast wordt dodelijk partnergeweld vaak

voorafgegaan door een patroon van escalatie, waarbij controle, jaloezie en eerdere geweldservaringen een belangrijke rol spelen. Binnen deze context spelen genderrollen, controle en dominantie een belangrijke rol in de manier waarop femicide ontstaat en wordt begrepen (Weil, 2016). Intieme partnerfemicide is vaak niet een plotselinge gebeurtenis, maar onderdeel van een langere geweldsdynamiek waarin eerdere incidenten, toenemende controle en relationele instabiliteit belangrijke signalen vormen. Risicofactoren zoals eerdere geweldsincidenten, stalking en relatiebreuk zijn indicatoren voor verhoogd risico op dodelijk partnergeweld (Garcia-Vergara et al., 2022).

De definities van femicide variëren dus van een brede interpretatie tot specifiek het doden van vrouwen vanwege hun gender (Dawson & Carrigan, 2021). Dit verschil in definitie laat zien dat femicide een begrip is dat afhangt van de gekozen interpretatie en context. In de literatuur is echter kritiek op deze brede en normatieve benadering. Het gebrek aan eenduidigheid in de definitie van femicide heeft namelijk gevolgen voor wetenschappelijk onderzoek, en de manier waarop femicide wordt geregistreerd en gemeten in de praktijk. Liem (2023) stelt dat het gebruik van femicide als parapluterm problemen kan opleveren voor wetenschappelijk onderzoek, beleid en wetgeving. Een te brede definitie maakt het moeilijk om het fenomeen eenduidig af te bakenen en te meten, terwijl juist een heldere afbakening nodig is om gerichte en effectieve preventiemaatregelen te ontwikkelen (Liem, 2023). Daarnaast is er kritiek op de brede benadering van femicide aangezien gevallen van dodelijk geweld tegen vrouwen niet altijd als femicide worden geclassificeerd, waardoor onderrapportage ontstaat en internationale vergelijking wordt bemoeilijkt (European Institute for Gender Equality, 2011). Dit probleem van onderregistratie wordt als structureel gezien, omdat classificaties van moordzaken vaak afhankelijk zijn van juridische interpretaties en beschikbare contextinformatie. Hierdoor blijft de werkelijke omvang van femicide deels verborgen in algemene moordstatistieken. (Scendoni & Ricchezze, 2024). Dit maakt het lastig om betrouwbare data te verzamelen. Onderzoek benadrukt dat duidelijke conceptualisering noodzakelijk is om risico-indicatoren beter te kunnen identificeren en gericht beleid te ontwikkelen (Scendoni & Ricchezze, 2024). Ook Brodie (2021) stelt dat duidelijkheid in definitie belangrijk is voor het ontwikkelen van effectief beleid en gerichte interventies .

De manier waarop dodelijk geweld tegen vrouwen juridisch en beleidsmatig wordt benoemd, heeft invloed op hoe het maatschappelijk wordt geïnterpreteerd en welke interventies passend worden geacht (Taylor, 2009). Beleidsdocumenten bevatten impliciete aannames over wat precies het probleem is, wie verantwoordelijk is en welke oplossingen

passend worden geacht, waardoor andere perspectieven mogelijk buiten beeld blijven (Bacchi, 2009). Beleidsdocumenten zijn daarom een relevante bron om femicide te analyseren, omdat zij niet neutraal beschrijven wat het probleem is, maar actief bijdragen aan de maatschappelijke constructie ervan. De manier waarop femicide binnen beleid wordt geformuleerd, bepaalt mede welke oorzaken worden benadrukt, welke groepen als verantwoordelijk worden gezien en welke oplossingen als passend of noodzakelijk worden beschouwd (Bacchi, 2009). Dit sluit aan bij framing-theorie, waarin wordt gesteld dat maatschappelijke problemen altijd worden gepresenteerd binnen specifieke interpretatiekaders die bepalen welke aspecten zichtbaar worden en welke juist worden weggelaten (Entman, 1993). Het analyseren van deze frames is relevant omdat zij invloed hebben op beleidskeuzes en de manier waarop sociale problemen worden begrepen en aangepakt (Gillespie et al., 2013).

In Nederland wordt femicide steeds vaker expliciet benoemd binnen beleidsmatige en maatschappelijke discussies over geweld tegen vrouwen. In recente overheidsdocumenten, zoals het beleidsplan *Stop Femicide!* (2024) en Kamerbrieven over de veiligheid van vrouwen en de aanpak van femicide, wordt aandacht besteed aan de aard van het probleem en de rol van preventie, signalering en samenwerking tussen instanties. Daarnaast publiceren maatschappelijke organisaties en kennisinstituten, zoals Atria, Amnesty International en Movisie, documenten waarin femicide en gendergerelateerd geweld worden besproken vanuit een bredere context van genderongelijkheid en maatschappelijke machtsverhoudingen.

Deze documenten vormen een relevante bron om te analyseren hoe femicide in Nederland wordt gedefinieerd en gerepresenteerd. Zowel overheidsdocumenten als NGO-publicaties bevatten namelijk aannames over wat het probleem precies inhoudt, welke oorzaken centraal staan en welke oplossingen als passend worden beschouwd. Hoewel verschillende organisaties erkennen dat geweld tegen vrouwen een ernstig maatschappelijk probleem is, is nog onvoldoende duidelijk in hoeverre zij femicide op dezelfde manier definiëren en framen. De vergelijking tussen overheidsdocumenten en NGO-publicaties is relevant omdat beide typen organisaties vanuit verschillende doelen en verantwoordelijkheden naar femicide kijken. Deze verschillende institutionele posities leiden tot verschillende frames waarmee problemen worden gedefinieerd en begrepen (Verloo, 2005). Het is van belang om verschillen in framing te analyseren om te kijken welke oorzaken worden benadrukt en welke oplossingen als legitiem worden gezien (Lombardo & Meier, 2006). Hierdoor kunnen uiteenlopende frames leiden tot verschillen in beleidsprioriteiten, waarbij bepaalde structurele

oorzaken wel of juist niet worden meegenomen in interventies (Lombardo & Meier, 2006). In dit onderzoek wordt daarom gekeken naar de manier waarop femicide wordt geframed binnen verschillende documenten. Hierbij ligt de focus op de manier waarop femicide in beleid en publicaties wordt beschreven, inclusief de onderliggende aannames over oorzaken en passende oplossingen. Een framinganalyse is hiervoor passend, omdat deze inzicht biedt in hoe verschillende actoren bepaalde aspecten van femicide benadrukken of juist minder zichtbaar maken.

Dit onderzoek heeft als doel om de definiëring van femicide in Nederland te analyseren door overheidsdocumenten en NGO-publicaties met elkaar te vergelijken. Door middel van een kwalitatieve documentenanalyse wordt onderzocht hoe femicide wordt benoemd en gedefinieerd, welke oorzaken worden benadrukt en welke oplossingen worden voorgesteld. Het onderzoek draagt bij aan een beter begrip van hoe verschillende maatschappelijke actoren, de overheid en NGO's, het probleem van femicide formuleren en framen. De vergelijking tussen deze typen documenten biedt inzicht in mogelijke verschillen in nadruk, oorzaak en beleidsrichting, en laat zien hoe taalgebruik invloed kan hebben op de manier waarop het probleem wordt begrepen en aangepakt. De onderzoeksvraag luidt: *'Hoe wordt femicide geframed in Nederlandse overheidsdocumenten en NGO-publicaties?'* Om deze vraag te beantwoorden, worden de volgende drie deelvragen onderzocht:

- Hoe wordt femicide gedefinieerd in overheidsdocumenten en NGO-publicaties?
- Welke oorzaken van femicide worden benoemd in overheidsdocumenten en NGO-publicaties?
- Welke oplossingen of interventies worden voorgesteld in overheidsdocumenten en NGO-publicaties?

Methode

Design

Om de onderzoeksvraag te beantwoorden, wordt gebruikgemaakt van een kwalitatieve en vergelijkende inhoudsanalyse van documenten. Deze methode is geschikt om inzicht te krijgen in de manier waarop femicide wordt gedefinieerd, verklaard en benaderd door de Nederlandse overheid en niet-gouvernementele organisaties (NGO's). Binnen dit onderzoek ligt de focus op Nederlandse overheidsdocumenten en publicaties van NGO's, met als doel om verschillen en overeenkomsten in de probleemdefiniëring, oorzaken en oplossingen te achterhalen. Door middel van een systematische inhoudsanalyse kunnen deze impliciete en expliciete betekenissen in overheidsdocumenten en publicaties van NGO´s met elkaar worden vergeleken. De dataverzameling bestaat uit het analyseren van bestaande, publiek toegankelijke documenten (secundaire data), waardoor er geen sprake is van directe participanten.

Selectieprocedure en zoekstrategie

Er zijn acht documenten geselecteerd die voldoen aan vooropgestelde criteria. Bij de selectie is beoordeeld in hoeverre de documenten expliciet ingaan op femicide of dodelijk geweld tegen vrouwen binnen de Nederlandse context. Daarnaast is als criterium gehanteerd dat de documenten recent moeten zijn, met een publicatiedatum tussen 2018 en 2026. Ten slotte is ervoor gekozen om alleen documenten te selecteren van erkende en betrouwbare organisaties, zoals overheidsinstanties en erkende NGO's, die publiekelijk toegankelijk waren. De gebruikte bronnen bestaan uit een beleidsdocument, kamerbrief, kennispublicaties en publieksgerichte NGO-artikelen.

Twee documenten zijn afkomstig van de Rijksoverheid, het beleidsplan Stop Femicide! (2024) en de Kamerbrief over de veiligheid van vrouwen (2025). Deze documenten geven inzicht in hoe de overheid het probleem definieert en welke maatregelen worden voorgesteld. Drie documenten zijn afkomstig van het kennisinstituut Movisie: 'Femicide: preventie en aanpak begint met een gedeelde definitie' (2023) , 'Samen sterk tegen femicide: van landelijke aanpak naar regionale samenwerking' (2026) en 'Dynamiek huiselijk geweld in beeld (2024). Daarnaast zijn twee blogs van Atria geselecteerd: 'Hoe Nederland geweld tegen vrouwen aanpakt' en 'Nederlands feminisme en de strijd tegen geweld'. Tot slot is gebruikgemaakt van een aanvullende NGO-bron van Amnesty International Nederland,

namelijk ‘Femicide’ (2018). Deze documenten geven inzicht in de maatschappelijke en gendergerichte framing van femicide en geweld tegen vrouwen.

Hoewel de documenten in genre verschillen, beleidsdocumenten tegenover NGO-publicaties, wordt in beide gevallen een analyse gedaan van hoe zij femicide representeren. De vergelijking richt zich daarom niet op documentvorm, maar op de manier waarop femicide wordt gedefinieerd en welke oorzaken en oplossingen worden benadrukt. Er is gekozen voor zowel overheidsdocumenten als NGO-publicaties, omdat beide actoren een belangrijke rol spelen in de maatschappelijke en beleidsmatige beeldvorming rondom femicide. Door deze typen documenten met elkaar te vergelijken, kan inzicht worden verkregen in verschillen in framing en benadering van femicide (Verloo, 2005).

De documenten zijn gevonden via gerichte zoekopdrachten in Google en de websites van de geselecteerde organisaties. Hierbij is gebruik gemaakt van zoektermen zoals “femicide Nederland”, “femicide Kamerbrief”, “gendergerelateerd geweld Nederland”, “femicide NGO Nederland” en “gendergerelateerd geweld”. Deze zoektermen zijn gecombineerd om zowel overheidsdocumenten als NGO-publicaties te vinden. De zoekstrategie en selectiecriteria zijn vastgelegd zodat replicatie mogelijk is, (zie figuur 1 in Bijlage A).

Analyse

De periode van dataverzameling en analyse vond plaats tussen 2 maart en 3 mei 2026 (week 10 tot en met week 18). Er is gestart met het verzamelen van relevante documenten, gevolgd door systematische codering en analyse van de inhoud. De onderzoeker was verantwoordelijk voor zowel de dataverzameling als de uitvoering van de analyse. De analyse van de documenten is uitgevoerd met behulp van het programma Atlas.ti. Voorafgaand aan de documentanalyse zijn op basis van het theoretisch kader en terugkerende thema´s, deductieve codes opgesteld. Hierbij is gekeken naar hoe femicide in eerdere literatuur wordt beschreven, welke oorzaken centraal staan en welke vormen van beleid en interventies worden genoemd.

Er zijn deductieve codes opgesteld rondom de definiëring van femicide waarbij gebruikgemaakt is van literatuur. Radford en Russell (1992) beschrijven femicide als de meest extreme vorm van geweld voortkomend uit ongelijkheid tussen mannen en vrouwen. Ook Corradi et al. (2016) benadrukken dat femicide samenhangt met structurele genderongelijkheid en machtsverhoudingen. Daarnaast wijzen Dawson en Carrigan (2021) en Liem (2023) op verschillen in de afbakening en interpretatie van het begrip femicide. Op basis van de literatuur zijn codes opgesteld zoals gender als verklarende factor, structurele

ongelijkheid en machtsverhoudingen, context van partnergeweld, verschillende vormen van femicide, zichtbaarheid en erkenning van femicide en beleidsmatige en juridische positionering.

Daarnaast zijn deductieve codes opgesteld rondom de oorzaken van femicide. In de literatuur worden maatschappelijke gendernormen, machtsverhoudingen en controle binnen relaties regelmatig genoemd als belangrijke factoren in het ontstaan van femicide (Walby, 2009; Weil, 2016). Ook worden controle, afhankelijkheid, stalking en eerdere geweldservaringen beschreven als belangrijke risicofactoren voor dodelijk partnergeweld (Dobash & Dobash, 2015; Garcia-Vergara et al., 2022). Op basis hiervan zijn codes opgesteld zoals controle, partnergeweld, gendernormen, afhankelijkheid en escalatie van geweld.

Verder zijn deductieve codes opgesteld met betrekking tot oplossingen en interventies. In de literatuur wordt benadrukt dat preventie van femicide vraagt om vroegsignalering, samenwerking tussen instanties en structurele aandacht voor genderongelijkheid (Hewitt & Carman, 2025). Daarnaast wijzen Bacchi (2009) en Entman (1993) erop dat de manier waarop een probleem wordt geframed invloed heeft op welke oplossingen als passend worden gezien. Op basis hiervan zijn codes opgesteld zoals beleid, samenwerking tussen instanties, bewustwording en bescherming van slachtoffers.

Wanneer in documenten nieuwe relevante thema's of accenten naar voren kwamen die niet volledig aansloten bij de vooraf opgestelde codes, zijn aanvullende inductieve subcodes toegevoegd. Zo zijn aanvullende subcodes toegevoegd rondom culturele en sociale normen, institutionele knelpunten, vroegsignalering en risicotaxatie en gendersensitieve aanpak. Deze thema's kwamen tijdens de analyse van de documenten duidelijk naar voren, maar waren vooraf minder expliciet opgenomen in het theoretisch kader.

De uiteindelijke codeboom bestaat uit drie hoofdcategorieën, namelijk definities van femicide, oorzaken van femicide en oplossingen of interventies, met daaronder negentien subcodes, (zie figuur 2, bijlage B). De drie hoofdcategorieën sluiten direct aan bij de deelvragen van dit onderzoek. Deze codeboom vormde de basis voor de verdere analyse van verschillen in framing tussen overheidsdocumenten en NGO-publicaties.

Door de gecodeerde fragmenten systematisch te analyseren en te vergelijken, is een inzicht te zien in de definiëring van femicide bij de Nederlandse overheid en NGO's. Elk gecodeerd fragment is toegewezen aan minimaal één van de drie hoofdcategorieën, met aanvullende notities over de context.

Resultaten

Dit hoofdstuk geeft inzicht in de resultaten van de inhoudsanalyse van de geselecteerde overheidsdocumenten en NGO-publicaties over femicide in Nederland. De resultaten worden per deelvraag besproken. Als eerst wordt besproken hoe femicide in overheidsdocumenten en NGO-publicaties wordt besproken.

Deelvraag 1: "Hoe wordt femicide gedefinieerd in overheidsdocumenten en NGO-publicaties?"

Gender als verklarende factor

Uit de analyse blijkt dat zowel NGO's als de overheid femicide in de kern beschrijven als het doden van vrouwen, maar dat de mate van contextualiseren verschilt. In NGO-publicaties is gender een centraal element in de definitie. Zo stelt Amnesty International dat femicide het opzettelijk doden van vrouwen of meisjes is, waarbij wordt benadrukt dat vrouwen vaak slachtoffer worden omdat ze vrouw zijn (Amnesty International, 2018, sectie Femicide). Deze definitie vormt een basis, maar wordt in andere NGO-bronnen verder verdiept. Volgens Atria (2023a) is het cruciaal om geweld tegen vrouwen te erkennen als gender gerelateerd. Dit maakt namelijk duidelijk dat het gaat om een structureel en aanhoudend probleem. Movisie (2026) benadrukt dat femicide niet los kan worden gezien van sociale structuren: "Het gaat over stereotiepe rollenpatronen en verwachtingen, het gaat over discriminatie en ongelijkheid én het gaat over ongelijke machtsverhoudingen" (Movisie, 2026, al. 7).

In overheidsdocumenten is deze gendercomponent minder expliciet aanwezig, maar wel herkenbaar. In *Stop femicide!* (Rijksoverheid, 2024) wordt gender gekoppeld aan maatschappelijke verwachtingen en machtsverhoudingen. Zo stelt de Rijksoverheid (2024) dat gender verwijst naar "de rollen en verwachtingen die we als maatschappij hebben van vrouwen en mannen" (Rijksoverheid, 2024, p. 8). en dat deze verwachtingen kunnen leiden tot afhankelijkheden en ongelijke machtsposities. Daarnaast benoemt het beleidsplan dat femicide deels wordt verklaard door de historisch gegroeide achterstandspositie van vrouwen ten opzichte van mannen en de opvatting dat mannen zeggenschap over vrouwen hebben. (Rijksoverheid, 2024, p. 8). Hiermee erkent de overheid, net als NGO's, dat femicide samenhangt met bredere maatschappelijke genderstructuren, maar wordt dit minder uitgebreid uitgewerkt dan in NGO-publicaties.

Vormen en contexten van femicide

NGO's hanteren over het algemeen een brede definitie waarin verschillende vormen van geweld worden opgenomen. Movisie (2023) stelt bijvoorbeeld dat femicide niet alleen partnerdoding omvat, maar ook andere vormen van gendergerelateerd geweld: "Het kan gaan om (ex-) partnergeweld, maar het kan ook gaan om het doden van trans vrouwen, het doden van sekswerkers en het doden van meiden en vrouwen in de naam van eer" (Movisie, 2023, al. 9). De tweede publicatie van Movisie (2026) benadrukt ook dit ruime begrip door ook het vermoorden van vrouwen en meisjes vanwege misogynie te belichten (Movisie, 2026). Amnesty International (2018) laat daarnaast zien dat femicide wereldwijd verschillende verschijningsvormen kent, variërend van partnergeweld tot geweld tegen specifieke groepen vrouwen (Amnesty International, 2018, sectie Femicide).

Overheidsdocumenten hanteren daarentegen een meer gespecificeerde context. In zowel de Kamerbrief (2025) als *Stop femicide!* (2024) ligt de nadruk op (ex-)partnerdoding en huiselijk geweld. In het beleidsdocument *Stop femicide!* Wordt benadrukt dat femicide vaak plaatsvindt in de context van partnergeweld en een voorgeschiedenis kent van huiselijk geweld en controle (Rijksoverheid, 2024, p. 8). Ook stelt de Rijksoverheid in de kamerbrief over de veiligheid van vrouwen (2025) dat er aan femicide vaak een geschiedenis van stalking, bedreiging of huiselijk geweld voorafgaat (p. 2). Dit sluit aan bij de constatering van Movisie (2023) dat in Nederland femicide *"vooral gebruikt wordt om uitdrukking te geven aan het specifieke risico dat vrouwen lopen om gedood te worden in de privésfeer door hun mannelijke partner of ex-partner"* (Movisie, 2023, al. 11).

Beleidsmatige en juridische positionering

De analyse laat zien dat er duidelijke verschillen bestaan in de manier waarop femicide wordt gepositioneerd. NGO's pleiten expliciet voor een eenduidige definitie en betere registratie. Amnesty International (2018) benadrukt het internationale monitoringinitiatieven zoals het Femicide Watch Initiative, wat wijst op de noodzaak van systematische registratie (Amnesty International, 2018). Tegelijkertijd blijkt uit de analyse dat femicide juridisch nog geen zelfstandige categorie vormt binnen Nederland. Volgens Atria (2023a) valt femicide onder bestaande strafrechtelijke categorieën zoals moord en doodslag, wat ertoe leidt dat het fenomeen minder zichtbaar is als specifiek probleem. Daarnaast laat Atria in dezelfde publicatie zien dat culturele verklaringen in beleid soms problematisch worden gebruikt. Er wordt beschreven dat geweld tegen vrouwen in migrantengemeenschappen vaker cultureel

werd benaderd, terwijl geweld tegen Nederlandse vrouwen juist als individueel probleem werd gezien. Volgens Atria leidt dit tot stigmatisering en een beperkte analyse van femicide als algemeen maatschappelijk probleem (Atria, 2023a). Volgens Movisie (2023) is het essentieel om een heldere omschrijving van het begrip te hanteren, omdat we pas dan echt inzicht krijgen in hoe vaak en op welke manier femicide voorkomt.

In overheidsdocumenten ligt de nadruk meer op aanpak en samenwerking. In deze benadering wordt femicide voornamelijk gekoppeld aan veiligheidsrisico's en huiselijk geweld. In de Kamerbrief (2025) wordt bijvoorbeeld ingezet op betere bescherming van slachtoffers en versterking van de aanpak van huiselijk geweld (p 4). In *Stop femicide!* (Rijksoverheid, 2024) wordt daarnaast het belang van samenwerking tussen instanties benadrukt, evenals het verbeteren van interventie en het belang van vroegsignalering.

Samengevat definiëren zowel NGO's als overheidsdocumenten femicide als het doden van vrouwen, maar de nadruk verschilt. NGO's plaatsen gender, machtsongelijkheid en maatschappelijke structuren centraal en hanteren een brede definitie waarin verschillende vormen van gendergerelateerd geweld worden meegenomen. Overheidsdocumenten richten zich vaker op femicide binnen de context van huiselijk geweld en (ex-)partnerdoding, met aandacht voor controle, stalking en afhankelijkheid. Daarnaast benadrukken NGO's het belang van een eenduidige definitie en registratie, terwijl de overheid zich vooral richt op vroegsignalering, samenwerking tussen instanties en de versterking van de aanpak van huiselijk geweld.

Deelvraag 2: "*Welke oorzaken van femicide worden benoemd in overheidsdocumenten en NGO-publicaties?"*

Gendernormen en machtsverhoudingen

Een van de meest terugkerende oorzaken van femicide in NGO-publicaties betreft ongelijke machtsverhoudingen tussen mannen en vrouwen en de rollen die daarbij horen. Movisie (2026) wijst erop dat femicide voortkomt uit vastgeroeste ideeën over man-vrouwverhoudingen. Er is in deze situaties een patroon zichtbaar waarin één partner de ander overheerst, onderdrukt en beperkt in diens vrijheid. In dezelfde publicatie wordt gesteld dat: "Traditionele normen rondom mannelijkheid, zoals het onderdrukken van emoties, hardheid en de rol van kostwinner, blijken een cruciale rol te spelen in de ontwikkeling van gewelddadig gedrag" (Movisie, 2026, sectie Het idee dat we in Nederland uitgeëmancipeerd zijn klopt niet). Deze normen kunnen volgens het document bijdragen aan controle,

bezitterigheid en geweld. Movisie (2023) geeft ook aan dat femicide sterk verbonden is met maatschappelijke ongelijkheid en discriminatie. Dit uit zich specifiek in situaties waarin mensen de heersende normen over man- en vrouwzijn doorbreken (Movisie, 2023). De publicatie verwijst bijvoorbeeld naar geweld tegen trans vrouwen en sekswerkers. Atria (2023a) sluit hierbij aan door te beschrijven dat de oorzaak van geweld tegen vrouwen komt door de scheve machtsbalans tussen mannen en vrouwen (al. 3).

De Rijksoverheid (2024) benadrukt dat femicide onderdeel is van een breder patroon van gendergerelateerd geweld. In *Stop femicide!* (2024) staat bijvoorbeeld: “Femicide kan voor een belangrijk deel voorkomen worden door genderongelijkheid als oorzaak van het geweld weg te nemen” (Rijksoverheid, 2024, p. 16). Hiermee erkent de overheid expliciet dat structurele ongelijkheid tussen mannen en vrouwen een onderliggende factor vormt binnen femicide.

Controle, dwang en partnergeweld

Zowel NGO-publicaties als overheidsdocumenten benoemen dat er een patroon van partnergeweld, intimidatie en controle voorafgaat aan femicide. Movisie (2023) benadrukt dat de periode direct na een relatiebreuk een kritieke fase is voor de veiligheid van het slachtoffer. (Movisie, 2023). Ook in overheidsdocumenten wordt deze relationele context sterk benadrukt. In *Stop femicide!* (2024) wordt benoemd dat femicide vaak plaatsvindt binnen relaties waarin al langer sprake is van geweld, stalking of controle. De Kamerbrief over de veiligheid van vrouwen (2025) benadrukt dat femicide vaak wordt voorafgegaan door een patroon van huiselijk geweld, stalking of dreiging. (Ministerie van Justitie en Veiligheid, 2025).

Maatschappelijke en institutionele factoren

Naast individuele en relationele factoren noemen verschillende documenten ook bredere maatschappelijke en institutionele oorzaken van femicide. Movisie (2026) stelt bijvoorbeeld dat het idee dat Nederland volledig geëmancipeerd zou zijn onjuist is. In dezelfde publicatie wordt bovendien gesproken over georganiseerde onmacht, waarmee wordt verwezen naar structurele problemen in samenwerking tussen instanties (Movisie, 2026). Overheidsdocumenten richten zich binnen dit thema vaak op praktische knelpunten in de aanpak. Zo benoemt de Kamerbrief (2025) problemen rondom opvangcapaciteit, wachtlijsten en bescherming van slachtoffers (Ministerie van Justitie en Veiligheid, 2025).

Culturele en sociale factoren

Een ander thema betreft culturele en sociale factoren die bijdragen aan femicide. Verschillende NGO-publicaties benoemen misogynie, sociale normen en stigma als oorzaken van geweld tegen vrouwen. Movisie (2023) verwijst bijvoorbeeld expliciet naar vrouwenhaat en online radicalisering. De incel-beweging wordt genoemd als voorbeeld van misogynie, waarbij mannen vrouwen verantwoordelijk houden voor hun "onvrijwillige seksloosheid" (Movisie, 2023, sectie Definitie femicide aangescherpt). Ook eergerelateerd geweld wordt genoemd als context waarin femicide kan plaatsvinden.

Tekortschietende signalering en samenwerking

Tot slot blijkt uit meerdere documenten dat gebrekkige signalering en samenwerking worden gezien als factoren die bijdragen aan femicide. Movisie benadrukt dat femicide geen geïsoleerd incident is, maar het uiterste gevolg van een escalerende reeks van eerdere waarschuwingssignalen. Toch blijkt volgens het document dat organisaties informatie vaak niet goed met elkaar delen. "Bij fatale incidenten blijkt regelmatig dat verschillende organisaties op de hoogte waren van de problemen. Alleen wisten organisaties dat niet altijd van elkaar, of functioneerde de domeinoverstijgende samenwerking niet goed genoeg" (Movisie, 2026, sectie We moeten beter samenwerken).

Ook de Rijksoverheid benadrukt het belang van vroegsignalering. In *Stop femicide!* (Rijksoverheid, 2024) wordt gesteld dat tijdig ingrijpen essentieel is om escalatie te voorkomen (p. 24). Daarnaast wordt in de Kamerbrief (2025) gewezen op het belang van samenwerking tussen politie, Veilig Thuis, zorginstanties en gemeenten (Ministerie van Justitie en Veiligheid, 2025, p. 3).

Samengevat verklaren zowel overheidsdocumenten als NGO-publicaties femicide vanuit genderongelijkheid, machtsverhoudingen en patronen van partnergeweld, controle en stalking. Daarnaast worden maatschappelijke en institutionele factoren genoemd, zoals tekortschietende samenwerking tussen instanties en problemen in de signalering van geweld. NGO-publicaties besteden meer aandacht aan bredere culturele factoren, waaronder misogynie, online radicalisering en normbeelden rondom mannelijkheid en vrouwelijkheid. Overheidsdocumenten richten zich vaker op praktische aspecten van de aanpak, zoals vroegsignalering, bescherming van slachtoffers en samenwerking tussen politie, zorginstanties en gemeenten.

Deelvraag 3: ***"Welke oplossingen of interventies worden voorgesteld in overheidsdocumenten en NGO-publicaties?"***

Vroegsignalering en bescherming van slachtoffers

Een terugkerend thema binnen zowel de overheidsdocumenten als NGO-publicaties is het vroegtijdig herkennen van signalen van geweld en het versterken van de bescherming van slachtoffers. Volgens Movisie (2026) is het noodzakelijk dat professionals signalen eerder leren herkennen en risico's beter leren inschatten (al. 1). NGO-publicaties besteden daarnaast aandacht aan de bescherming van slachtoffers. Movisie stelt dat er in Nederland nog onvoldoende opvangplaatsen beschikbaar zijn voor vrouwen met een hoog veiligheidsrisico (Movisie, 2026)

Ook in de overheidsdocumenten staat vroegsignalering centraal. In het overheidsprogramma *Stop femicide!* (Rijksoverheid, 2024) wordt benadrukt dat slachtoffers vaak al bekend zijn bij hulpverlening, politie of Veilig Thuis voordat fataal geweld plaatsvindt. De overheid stelt daarom dat professionals beter getraind moeten worden in het herkennen van risicopatronen en dat signalen sneller gedeeld moeten worden tussen organisaties. Daarnaast wordt ingezet op risicotaxatie-instrumenten en het versterken van expertise rondom stalking en ex-partnergeweld. De Kamerbrief (2025) beschrijft eveneens dat geweld tegen vrouwen eerder moet worden herkend en dat de bescherming van slachtoffers verbeterd moet worden. Hierbij ligt de nadruk op het voorkomen van escalatie in situaties van huiselijk geweld en partnergeweld. Ook wordt aandacht besteed aan het verbeteren van opvangmogelijkheden voor vrouwen die zich in acute onveiligheid bevinden (Ministerie van Justitie en Veiligheid, 2025).

Samenwerking en ketenaanpak

Zowel de overheid als NGO's benadrukken dat femicide alleen effectief kan worden voorkomen wanneer er gezamenlijk verantwoordelijkheid wordt genomen en er een samenwerking tussen organisaties en instanties is. Movisie (2026) stelt dat domeinoverstijgende samenwerking essentieel is: "Alleen door domeinoverstijgende samenwerking kunnen professionals tijdig risico's signaleren, samen verantwoordelijkheid nemen en fataal geweld voorkomen" (Movisie, 2026, al. 1). Daarbij wordt gewezen op samenwerking tussen politie, Veilig Thuis, gemeenten, zorginstellingen, reclassering, opvangorganisaties en justitie. Movisie meldt in hetzelfde document dat gebrekkige samenwerking tussen instanties geregeld tot gevaarlijke situaties leidt. Hoewel afzonderlijke

organisaties vaak wel signalen van geweld opvangen, wisselen zij deze informatie te weinig uit. De tekortschietende samenwerking zorgt ervoor dat instanties gezamenlijk niet in staat zijn om effectief in te grijpen (Movisie, 2026).

Ook de overheid zet sterk in op een integrale aanpak. In *Stop femicide!* (Rijksoverheid, 2024) wordt beschreven dat femicide een gezamenlijke verantwoordelijkheid vraagt van zorg, veiligheid en sociaal domein. Daarbij wordt gewerkt aan regionale samenwerkingsstructuren waarin informatie-uitwisseling en gezamenlijke casusbesprekingen centraal staan. De overheid noemt expliciet het belang van multidisciplinaire samenwerking rondom complexe situaties van huiselijk geweld.

Preventie en maatschappelijke bewustwording

Naast directe bescherming wordt in veel documenten aandacht besteed aan preventie en bewustwording. Hierbij ligt de nadruk op het bespreekbaar maken van gendergerelateerd geweld, het doorbreken van taboes en het veranderen van maatschappelijke normen rondom mannelijkheid, controle en geweld. NGO-publicaties besteden hier uitgebreid aandacht aan. Atria (2023) benadrukt dat geweld tegen vrouwen historisch gezien lange tijd werd beschouwd als een privéprobleem. Feministische bewegingen probeerden dit volgens Atria juist zichtbaar te maken als maatschappelijk probleem. Hierdoor ontstonden publieke bewustwordingscampagnes, trainingen voor politie en meer aandacht voor geweld in de privésfeer (Atria, 2023).

Ook de overheid noemt preventie als essentieel onderdeel van de aanpak. In *Stop femicide!* (Rijksoverheid, 2024) wordt benadrukt dat geweld tegen vrouwen niet alleen strafrechtelijk moet worden aangepakt, maar dat ook preventie noodzakelijk is. Daarbij richt het beleid zich op publiekscampagnes, deskundigheidsbevordering van professionals en het vergroten van kennis over femicide.

Beleid, registratie en monitoring

Het verbeteren van beleid, registratie en monitoring van femicide komt ook terugkerend voor in de documenten. Zowel overheid als NGO's wijzen erop dat goede data noodzakelijk is om de omvang van femicide zichtbaar te maken en effectief beleid te ontwikkelen. Zo verwijzen zowel Movisie als Amnesty naar internationale initiatieven zoals het Femicide Watch Initiative van de Verenigde Naties, waarbij een onafhankelijk platform systematisch alle gevallen van femicide registreert, analyseert en monitort om patronen te

herkennen. Verder uiten NGO's kritiek op het ontbreken van specifieke wetgeving rondom femicide. Atria (2023) stelt bijvoorbeeld dat femicide in Nederland nog niet expliciet is opgenomen in het Wetboek van Strafrecht, waardoor moorden op vrouwen vaak worden behandeld als individuele incidenten in plaats van als gendergerelateerd geweld (Atria, 2023).

Ook overheidsdocumenten besteden aandacht aan monitoring. In de Kamerbrief (2025) wordt verwezen naar de Nederlandse Femicide Monitoring van de Universiteit Leiden, die bedoeld is om beter inzicht te krijgen in patronen, risicofactoren en ontwikkelingen rondom femicide (Ministerie van Justitie en Veiligheid, 2025).

Gender- en systeemgerichte interventies

NGO-publicaties leggen sterk de nadruk op het aanpakken van diepgewortelde machtsstructuren en gendernormen. Door Movisie (2026) wordt benadrukt dat het onvoldoende is om alleen vrouwen te beschermen en dat ook normen rondom mannelijkheid, controle en bezit moeten worden aangepakt. (Movisie, 2026). Daarnaast besteden NGO's aandacht aan plegeraanpak. Movisie (2026) schrijft in dezelfde publicatie expliciet: "Plegers moeten gestopt worden, anders stopt het geweld niet" (sectie Preventie is de beste bescherming). Hierbij wordt gepleit voor gerichte interventies voor plegers van partnergeweld om herhaling en escalatie te voorkomen. Atria (2023a) benadrukt daarnaast dat genderneutraal beleid het structurele karakter van geweld tegen vrouwen onzichtbaar kan maken. Volgens Atria leidt een gendersensitieve benadering juist tot meer erkenning van ongelijke machtsverhoudingen tussen mannen en vrouwen (Atria, 2023a). Overheidsdocumenten blijven doorgaans meer gericht op veiligheid, samenwerking en uitvoering van beleid.

Samengevat doen zowel overheidsdocumenten als NGO-publicaties verschillende voorstellen om femicide te voorkomen, maar leggen daarbij deels andere accenten. Beide benadrukken het belang van vroegsignalering, betere bescherming van slachtoffers en intensievere samenwerking tussen instanties zoals politie, zorg en Veilig Thuis. NGO-publicaties leggen echter sterker de nadruk op structurele preventie, zoals het doorbreken van gendernormen, en expliciete aandacht voor femicide als gendergerelateerd probleem. Overheidsdocumenten richten zich relatief meer op praktische uitvoering, ketensamenwerking en risicotaxatie.

Conclusie

In dit onderzoek is gezocht naar een antwoord op de vraag: *'Hoe wordt de benadering van femicide vormgegeven in Nederlandse overheidsdocumenten en NGO-publicaties?'*. Door middel van een kwalitatieve inhoudsanalyse zijn overheidsdocumenten en NGO-publicaties met elkaar vergeleken op definitie, oorzaken en voorgestelde interventies.

Uit de analyse blijkt dat zowel de overheid als NGO's femicide erkennen als een ernstig maatschappelijk probleem. In beide typen bronnen wordt benadrukt dat femicide vaak voorafgaat aan patronen van controle, stalking, intimidatie en huiselijk geweld. Daarnaast wordt in beide perspectieven het belang van vroegsignalering, samenwerking tussen instanties en bescherming van slachtoffers onderstreept. Hiermee is er sprake van een gedeelde basis in de erkenning van het probleem en de noodzaak tot preventie.

Tegelijkertijd verschillen de documenten in de manier waarop femicide wordt geframed en verklaard. NGO's zoals Movisie, Atria en Amnesty International Nederland hanteren over het algemeen een brede en structurele benadering. Femicide wordt daarin expliciet gekoppeld aan genderongelijkheid, maatschappelijke machtsverhoudingen en diepgewortelde gendernormen. Het wordt gepresenteerd als het uiterste gevolg van structureel geweld tegen vrouwen, waarbij niet alleen partnergeweld, maar ook eergerelateerd geweld, misogynie en geweld tegen specifieke groepen vrouwen wordt meegenomen in de analyse. Hierdoor wordt femicide vooral benaderd als een bredere maatschappelijke ongelijkheid.

Overheidsdocumenten hanteren daarentegen vaker een meer beleidsmatige en contextgerichte benadering. De nadruk ligt vooral op femicide binnen de context van huiselijk geweld en (ex-)partnergeweld. Genderongelijkheid wordt wel erkend als factor, maar speelt een minder centrale rol in de verklaring van het probleem. De benadering richt zich sterker op veiligheid, risicobeheersing en het voorkomen van escalatie binnen bestaande hulp- en veiligheidsstructuren, onder andere via vroegsignalering, risicotaxatie, deskundigheidsbevordering en ketensamenwerking.

Ook in de voorgestelde interventies zijn deze verschillen zichtbaar. NGO's leggen relatief meer nadruk op maatschappelijke bewustwording, gendersensitief beleid en structurele verandering van gendernormen en machtsverhoudingen. Daarnaast benadrukken zij het belang van betere registratie. De overheid richt zich daarentegen sterker op beleidsmatige versterking, samenwerking tussen instanties, monitoring en praktische uitvoering binnen het bestaande stelsel van zorg en veiligheid.

Samenvattend komt de benadering van femicide in Nederlandse overheidsdocumenten en NGO-publicaties deels overeen in de erkenning van het probleem, maar verschilt deze in de manier waarop oorzaken en oplossingen worden benadrukt, en hanteren NGO's over het algemeen een bredere definitie van femicide dan de overheid.

Discussie

Inhoudelijke reflectie

Een opvallende bevinding in dit onderzoek is dat NGO-publicaties expliciet aandacht besteden aan online misogynie en de invloed van de incel-beweging als mogelijke context van femicide, terwijl dit onderwerp in overheidsdocumenten nauwelijks naar voren komt. Vooral Movisie (2023) benoemt dat vrouwenhaat en online radicalisering kunnen bijdragen aan geweld tegen vrouwen. Deze nadruk was opvallend, omdat het theoretisch kader zich voornamelijk richtte op structurele genderongelijkheid, machtsverhoudingen en partnergeweld als verklaringen voor femicide. Deze bevinding sluit aan bij onderzoek van Hoffman, Ware en Shapiro (2020), waarin wordt beschreven dat online misogynistische gemeenschappen, zoals incel-forums, geweld tegen vrouwen normaliseren en legitimeren. Zulke online omgevingen versterken gevoelens van slachtofferschap, vrouwenhaat en agressie tegenover vrouwen (Hoffman, Ware en Shapiro, 2020). Ook Ging (2019) benadrukt dat online misogynie steeds vaker wordt gezien als een belangrijk element van extremere vormen van gendergerelateerd geweld (Ging, 2019). De aandacht die NGO's besteden aan misogynie en online radicalisering laat daarmee zien dat femicide niet uitsluitend wordt gezien als een probleem binnen individuele relaties, maar ook verbonden kan worden aan digitale ontwikkelingen.

Een tweede opvallende bevinding is de nadruk op 'georganiseerde onmacht' binnen NGO-publicaties waarbij institutionele samenwerking tussen instanties nadrukkelijker naar voren kwamen dan op basis van het theoretisch kader werd verwacht. Movisie (2026) beschrijft dat femicidezaken regelmatig voorkomen door onduidelijke verantwoordelijkheden en gebrekkige informatie-uitwisseling tussen instanties. Deze bevinding sluit aan bij onderzoek van Myhill en Hohl (2019) die beschrijven dat gebrek aan regie en gefragmenteerde samenwerking belangrijke obstakels vormen binnen de preventie van partnerdoding (Myhill en Hohl, 2019). De resultaten van dit onderzoek bevestigen daarmee dat institutionele samenwerking een factor vormt binnen femicidepreventie.

Methodologische reflectie

Dit onderzoek is uitgevoerd aan de hand van een kwalitatieve documentanalyse van Nederlandse overheidsdocumenten en NGO-publicaties over femicide. Deze methode sloot goed aan bij het doel van het onderzoek, namelijk het analyseren van probleemrepresentaties, definities en beleidsmatige benaderingen van femicide. Door beleidsdocumenten systematisch te analyseren kon inzicht worden verkregen in de manier waarop verschillende maatschappelijke actoren femicide begrijpen, framen en benaderen.

Een sterk punt van dit onderzoek is de vergelijkende opzet tussen overheidsdocumenten en NGO-publicaties. Hierdoor konden verschillen in framing, definitie, oorzaken en voorgestelde oplossingen zichtbaar worden. Daarnaast is gewerkt met een systematische coderingsprocedure op basis van vooraf opgestelde thema's, waardoor de analyse gestructureerd en transparant verliep. De koppeling tussen theorie, deelvragen en codes heeft bijgedragen aan de inhoudelijke samenhang van het onderzoek.

Tegelijkertijd kent deze methode ook beperkingen. Hoewel gekozen is voor relevante en recente documenten van erkende organisaties, is het mogelijk dat andere relevante publicaties niet zijn meegenomen. De analyse is uitsluitend gebaseerd op publiek toegankelijke documenten. Daarnaast verschilden de geselecteerde documenten in doelstelling en functie. Overheidsdocumenten waren voornamelijk beleidsgericht, terwijl NGO-publicaties vaker een maatschappelijke functie hadden. Enerzijnds maakten juist deze verschillen het mogelijk om uiteenlopende frames, probleemdefinities en oplossingsrichtingen zichtbaar te maken. Anderzijds maakt dit een directe vergelijking complexer, omdat documenten vanuit verschillende belangen en doelstellingen zijn geschreven.

Daarnaast is het volledige coderings- en analyseproces uitgevoerd door één onderzoeker. Hoewel dit zorgde voor consistentie binnen de analyse, vergroot dit ook de kans op subjectieve interpretaties. De selectie van fragmenten en de interpretatie van onderliggende frames blijven deels afhankelijk van de onderzoeker. In toekomstig onderzoek zouden meerdere onderzoekers aan het coderingsproces kunnen werken om de intersubjectiviteit en betrouwbaarheid verder te vergroten.

Aanbevelingen voor vervolgonderzoek

Ten eerste zou vervolgonderzoek kunnen analyseren hoe femicide in Nederlandse media wordt geframed en in hoeverre deze framing overeenkomt met overheids- en NGO-

discoursen. Eerder onderzoek laat zien dat mediaframes invloed hebben op maatschappelijke interpretaties van geweld tegen vrouwen en op victim blaming (Schnepf & Christmann, 2024). Een vergelijking tussen beleid, NGO's en media kan daarom bijdragen aan een breder begrip van maatschappelijke probleemrepresentaties rondom femicide. Deze aanbeveling sluit direct aan bij framingtheorie, waarin wordt benadrukt dat maatschappelijke vraagstukken altijd worden gepresenteerd binnen specifieke interpretatiekaders, die bepalen welke elementen worden benadrukt en welke juist buiten beeld blijven (Entman, 1993). Juist omdat dit onderzoek verschillen in framing tussen overheid en NGO's laat zien, is het relevant om te onderzoeken hoe dit zich vertaald in mediaberichtgeving en daarmee in bredere publieke beeldvorming.

Ten tweede wordt aanbevolen om in toekomstig onderzoek gebruik te maken van een divers samengesteld onderzoeksteam. Aangezien interpretaties binnen kwalitatieve analyses altijd deels afhankelijk zijn van de onderzoeker, kan samenwerking tussen meerdere onderzoekers bijdragen aan een bredere interpretatie van de data en een grotere betrouwbaarheid van de analyse.

Ten derde kan vervolgonderzoek kijken naar op de manier waarop femicide in Nederland wordt geregistreerd. Daarbij kan worden gekeken hoe gevallen van femicide binnen bestaande registratiesystemen worden herkend en geclassificeerd, en in hoeverre hierbij verschillen bestaan tussen instanties zoals de politie, het Openbaar Ministerie en statistische bureaus. Mogelijke onderrapportage of uiteenlopende classificaties kunnen hierbij de nadruk hebben. Ook kan hierbij worden onderzocht of meer eenduidige registratie zou kunnen bijdragen aan een consistenter beeld van de omvang en aard van femicide.

Aanbevelingen voor de praktijk

Ten eerste wordt aanbevolen om binnen beleid en hulpverlening meer aandacht te besteden aan de invloed van culturele en online factoren, zoals misogynie en online radicalisering. Uit dit onderzoek blijkt dat NGO-publicaties deze thema's expliciet benoemen als mogelijke oorzaken van femicide, terwijl dit in overheidsdocumenten minder zichtbaar is. Het opnemen van deze factoren binnen beleid, risicotaxaties en preventieprogramma's kan bijdragen aan een bredere herkenning van signalen van gendergerelateerd geweld en aan een beter begrip van de maatschappelijke context waarin femicide ontstaat.

Ten tweede laat dit onderzoek zien dat er verschillen bestaan in de manier waarop femicide wordt gedefinieerd door overheidsinstanties en NGO's. Daarom wordt aanbevolen

om binnen beleid en praktijk te werken aan meer duidelijkheid en consistentie in de definiëring van femicide. Een meer eenduidige definitie kan bijdragen aan betere herkenning, registratie en monitoring van femicidezaken. Bovendien kan dit helpen om het gendergerelateerde karakter van het geweld zichtbaarder te maken binnen beleid en publieke discussies. Wel is het belangrijk dat er binnen deze definiëring ruimte blijft voor verschillende vormen van femicide, zoals partnerdoding, eergerelateerd geweld en misogynie-gerelateerd geweld. Op die manier kan beleid beter aansluiten bij de complexiteit van het fenomeen zoals die ook in dit onderzoek naar voren kwam**.**

Referentielijst

Bacchi, C. L. (2009). *Analysing policy: What's the problem represented to be?* Pearson Education.

Brodie, N. (2021). Ideal victims and familiar strangers: Non-intimate femicide in South African news media. *African Journalism Studies, 42*(3), 82–99.

Centraal Bureau voor de Statistiek. (2025, November 28). *Aantal vrouwen gedood door partner of ex in 15 jaar onveranderd*. https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2025/48/aantal-vrouwen-gedood-door-partner-of-ex-in-15-jaar-onveranderd

Corradi, C., Marcuello-Servós, C., Boira, S., & Weil, S. (2016). Theories of femicide and their significance for social research. *Current Sociology, 64*(7), 975–995.

Dawson, M., & Carrigan, M. (2021). Identifying femicide locally and globally: Understanding the utility and accessibility of sex/gender-related motives and indicators. *Current Sociology, 69*(5), 682–704.

Dobash, R. E., & Dobash, R. P. (2015). *When men murder women*. Oxford University Press.

Entman, R. M. (1993). Framing: Toward clarification of a fractured paradigm. *Journal of Communication, 43*(4), 51–58.

European Institute for Gender Equality. (2011). *Review of the implementation of the Beijing Platform for Action in the EU Member States: Violence against women – Victim support*. EIGE.

Garcia-Vergara, S., Almeda, N., & Martín, M. (2022). Risk factors associated with intimate partner femicide: A systematic review. *Trauma, Violence, & Abuse, 23*(5), 1768–1785.

Gillespie, L. K., Richards, T. N., Givens, E. M., & Smith, M. D. (2013). Framing deadly domestic violence: Why the media's spin matters in newspaper coverage of femicide. *Violence Against Women, 19*(2), 222–245.

Ging, D. (2019). *Alphas, betas, and incels: Theorizing the masculinities of the manosphere*. Men and Masculinities, 22(4), 638–657.

Heise, L. L. (1998). Violence against women: An integrated, ecological framework. *Violence Against Women, 4*(3), 262–290.

Hewitt, A., & Carman, M. (2025). Early intervention approaches in the prevention of gender-based violence. *Journal of Gender-Based Violence, 9*(1), 44–61.

Hoffman, B., Ware, J., & Shapiro, E. (2020). *Assessing the threat of incel violence*. Studies in Conflict & Terrorism, 43(7), 565–587.

Liem, M. C. A. (2023). Femicide: Een kritische reflectie op het gebruik van de term. *Nederlands Juristenblad, 98*(12), 890–896.

Myhill, A., & Hohl, K. (2019). *The "golden thread": Coercive control and risk assessment for domestic violence*. Journal of Interpersonal Violence, 34(21–22), 4477–4497.

Lombardo, E., & Meier, P. (2006). Gender mainstreaming in the EU: Incorporating a feminist reading? *European Journal of Women's Studies, 13*(2), 131–152.

Radford, J., & Russell, D. E. H. (Eds.). (1992). *Femicide: The politics of woman killing*. Twayne Publishers.

Schnepf, J., & Christmann, U. (2024). "Domestic drama," "love killing," or "murder": Does the framing of femicides affect readers' emotional and cognitive responses to the crime? Violence Against Women, 30(10), 2609–2631.

Scendoni, R., & Ricchezze, A. (2024). Femicide and the problem of underreporting: Challenges in classification and measurement. *Current Sociology, 72*(4), 611–628.

Taylor, R. (2009). Slain and slandered: A content analysis of the portrayal of femicide in crime news. *Feminist Media Studies, 9*(1), 21–37.

UNODC, UN Women, Korenblik, A., Mingeirou, K., Filip, A.-M., Abdelgelil, C., Dunaiski, M., Ivanova, N., Carpentier, C., Kuttnig, K., Negruta, A., Nesturi, M., Rafin, R., Schmidt, I., & Lazar, I. (2025). *Femicides in 2024*. https://www.unwomen.org/sites/default/files/2025-11/femicides-in-2024-global-estimates-of-intimate-partner-family-member-femicides-en.pdf

Verloo, M. (2005). Displacement and empowerment: Reflections on the concept and practice of the Council of Europe approach to gender mainstreaming and gender equality. *Social Politics, 12*(3), 344–365.

Walby, S. (2009). *Globalization and inequalities: Complexity and contested modernities*. Sage.

Weil, S. (2016). Making femicide visible. *Current Sociology, 64*(7), 1124–1137.

World Health Organization. (2021, March 9). *Devastatingly pervasive: 1 in 3 women globally experience violence*. https://www.who.int/news/item/09-03-2021-devastatingly-pervasive-1-in-3-women-globally-experience-violence

Overheidsdocumenten

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, & Ministerie van Justitie en Veiligheid. (2024). *Stop femicide!*. Rijksoverheid. Rijksoverheid – Stop femicide!

Rijksoverheid. (2025). *Brief over veiligheid van vrouwen*. Rijksoverheid.

Rijksoverheid – Brief over veiligheid van vrouwen

NGO-Publicaties

Atria. (2023a). *Hoe Nederland geweld tegen vrouwen aanpakt*. Atria.

Atria – Hoe Nederland geweld tegen vrouwen aanpakt

Atria. (2023b). *Nederlands feminisme en de strijd tegen geweld*. Atria.

Atria – Nederlands feminisme en de strijd tegen geweld

Amnesty International Nederland. (2018). *Femicide*. Amnesty International Nederland.

Amnesty International Nederland – Femicide

Movisie. (2024). *Dynamiek huiselijk geweld in beeld*. Movisie.

Movisie – Dynamiek huiselijk geweld in beeld

Movisie. (2026). *Samen sterk tegen femicide: Van landelijke aanpak naar regionale samenwerking*. Movisie.

Movisie – Samen sterk tegen femicide: van landelijke aanpak naar regionale samenwerking

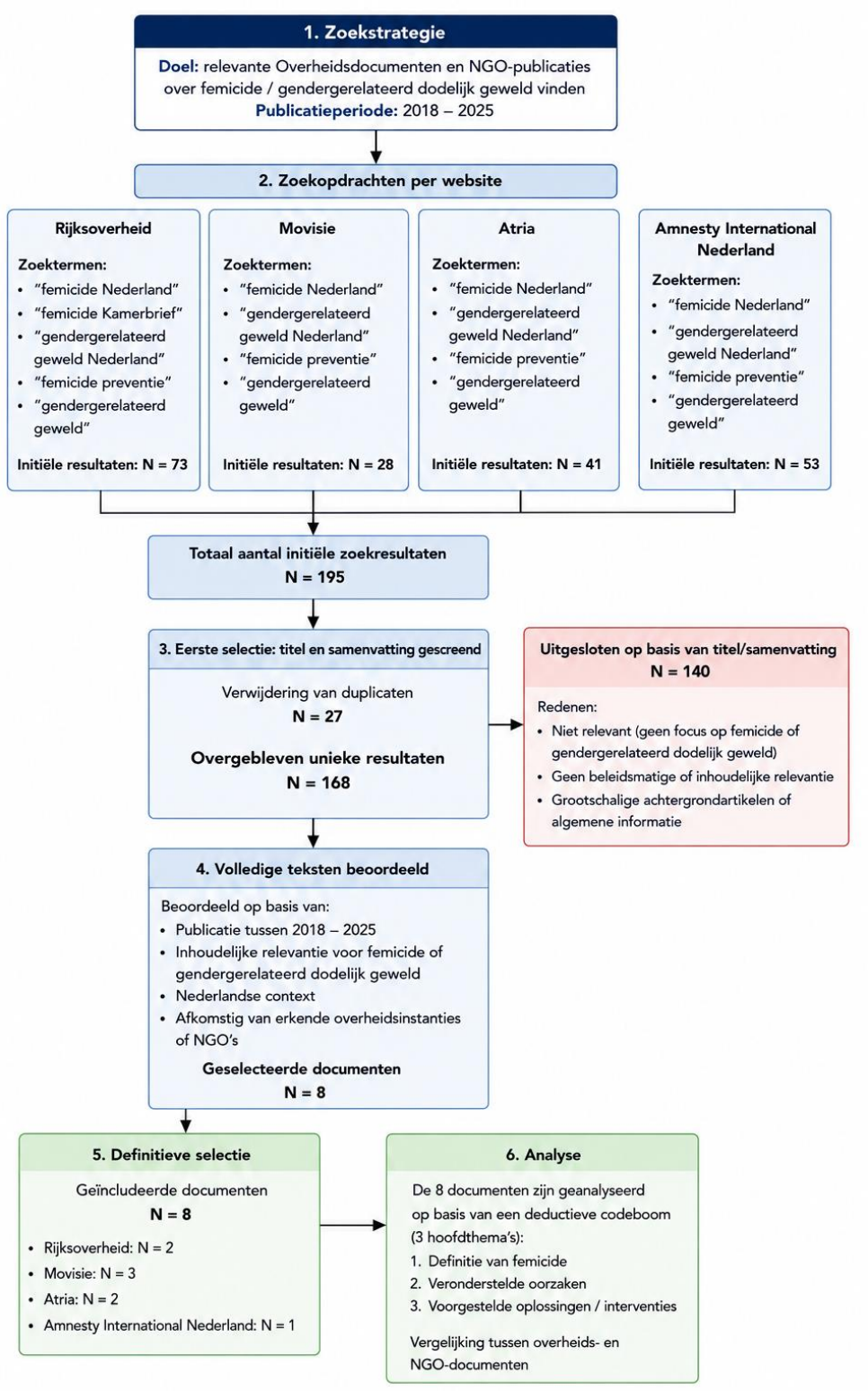
Movisie. (2023). *Femicide: Preventie en aanpak begint met een gedeelde definitie*. Movisie.

Movisie – Femicide: preventie en aanpak begint met een gedeelde definitie

Bijlage A

Figuur 1

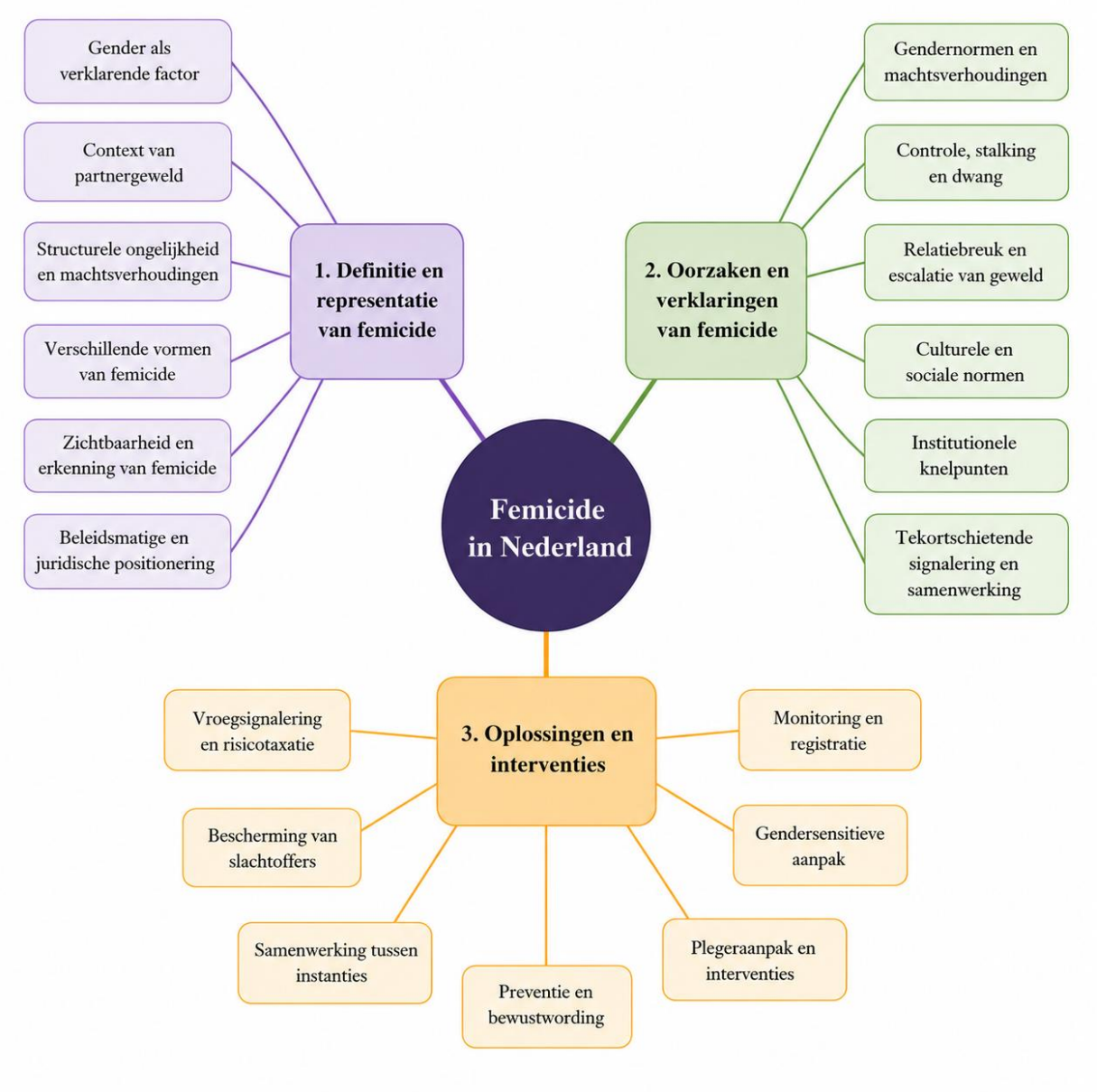
Flowchart

Bijlage B

Figuur 2

Thematische codeboom

Bijlage C

Verklaring AI-gebruikt

Inleiding

- Gebruikte AI-systeem/-systemen: ChatGPT
- Gebruikte definitieve prompts:
  "Herschrijf deze tekst in academische stijl";
  "Maak deze alinea duidelijker en beter gestructureerd".
- Toepassing: AI is gebruikt als taalassistent om de formulering en structuur van eigen geschreven tekst te verbeteren en om ideeën voor de opbouw van de inleiding te verfijnen.
- Aanpassingen: AI-output is kritisch gecontroleerd, inhoudelijk aangepast en volledig geïntegreerd in eigen tekst en bronnen.

Methodes

- Gebruikte AI-systeem/-systemen: ChatGPT
- Gebruikte definitieve prompts:
  "Controleer of deze methodesectie duidelijk en academisch is geschreven";
  "Verbeter spelling en formulering".
- Toepassing: AI is gebruikt ter ondersteuning bij taalcorrectie en het verbeteren van de leesbaarheid van de methodesectie.
- Aanpassingen: Tekst is herzien

Resultaten

- Gebruikte AI-systeem/-systemen: ChatGPT
- Gebruikte definitieve prompts:
  "Verbeter de formulering van deze resultaten";
  "Maak deze tekst objectiever en academischer".
- Toepassing: AI is gebruikt om bestaande resultaten te herformuleren en de tekst consistenter en academischer te maken.
- Aanpassingen: Alle inhoud is behouden en handmatig gecontroleerd op juistheid en aansluiting bij de data.

Conclusie en discussie

- Gebruikte AI-systeem/-systemen: ChatGPT
- Gebruikte definitieve prompts:
  "Verbeter taal en structuur van deze discussie";
  "Controleer op academische formulering".
- Toepassing: AI is gebruikt als taalondersteuning bij het verbeteren van de formulering en structuur van de discussie en conclusie.

- Aanpassingen: Tekst is volledig inhoudelijk afgestemd op de resultaten.